

המחלקה לגיאוגרפיה וסביבה

תואר שני

מסלולים

קיימים שני מסלולים:

מסלול א' - כולל ביצוע מחקר והגשת עבודת גמר בכתב.

מסלול ב' - ללא עבודת מחקר.

תחומי ההתמחות בלימודים ובמחקר יותאמו אישית לכל סטודנט במסלול א' ע"י המנחה.

תנאי קבלה

סיום תואר ראשון בגיאוגרפיה וסביבה כמקצוע מורחב או ראשי בציון 80 למסלול הכולל מחקר, וציון 76 למסלול ללא מחקר. מועמדים שלמדו גיאוגרפיה וסביבה כמקצוע משני או בוגרי מקצועות אחרים, שיתקבלו, יחויבו בהשלמות על פי החלטת המחלקה ובאישור בית הספר ללימודים מתקדמים. כל סטודנט חדש מתקבל תחילה למסלול ב', שהינו מסלול ללא עבודת מחקר. על סטודנט המעוניין לעבור למסלול א' למצוא מנחה ונושא לעבודת התזה במהלך השנה הראשונה. את הבקשה למעבר למסלול א', יגיש לקראת סוף שנה"ל הראשונה, יחד עם הצעת המחקר.

מסלול א' – עם עבודת מחקר

תכניות

קיימות שלוש תכניות:

"גיאוגרפיה ולימודי סביבה" (מסלול א')

בתכנית שתי אפשרויות התמחות, כמו כן ניתן לשלב בין ההתמחויות.

1. **התמחות "נוף" בנושאים הבאים:** גיאומורפולוגיה, קרקעות, אקלים, אוקיאנוגרפיה מים, גאולוגיה, נוף וסביבה, חישה מרחוק ומערכות מידע גיאוגרפיות.
2. **התמחות "חברה" בנושאים הבאים:** גיאוגרפיה כלכלית, חברתית ותרבותית, שימור תכנון ופיתוח, תמורות במרחב העירוני והכפרי, פיתוח אזורי, סוגיות של העולם השלישי, גיאוגרפיה היסטורית, גיאוגרפיה פוליטית והגירה, יישוב וסביבה, תחבורה וסביבה, חישה מרחוק ומערכות מידע גיאוגרפיות.

מכסת השעות והסמינריונים

12 ש"ש (24 נ"ז), כמפורט להלן (כל קורסי הלימוד יתואמו עם המנחה):

קורס בתכנון וסביבה -	1 ש"ש (2 נ"ז)
סמינריון -	2 ש"ש (4 נ"ז)
סדנה	2 ש"ש (4 נ"ז)
קורסי בחירה	6 ש"ש (12 נ"ז)

[מתוכם אפשר עד 3 ש"ש (6 נ"ז) מחוץ למחלקה]

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - 1 ש"ש (1 נ"ז)

(רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה)

תכנית "מדעי כדור הארץ והסביבה" (קיים רק מסלול א')

מכסת השעות והסמינריונים

14 ש"ש (28 נ"ז), כמפורט להלן (כל קורסי הלימוד יתואמו עם המנחה):	
7 ש"ש (14 נ"ז)	קורסי בחירה אשכול א'
4 ש"ש (8 נ"ז)	קורסי בחירה אשכול ב'
2 ש"ש (4 נ"ז)	סדנה
1 ש"ש (2 נ"ז)	סמינריון

"רגולציה ומדיניות סביבתית" תכנית משותפת עם הפקולטה למשפטים (מסלול א')

מכסת השעות והסמינריונים

17 ש"ש (34 נ"ז)* וקורסי השלמה כמפורט להלן:

תכנית הלימודים לסטודנטים שהינם בוגרי תואר ראשון בגיאוגרפיה

1 ש"ש (2 נ"ז)	גישות במדיניות סביבתית (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	רגולציה, פוליטיקה וסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	כלכלת הסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	מבוא לאיכות הסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	דיני איכות הסביבה (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינר ברגולציה ומדיניות סביבתית (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינריון
2 ש"ש (4 נ"ז)	משפט עברי (מוכר כלימודי יהדות)
6 ש"ש (12 נ"ז)	קורסי בחירה (גיאוגרפיה ומשפטים)

קורסי השלמה** (מהפקולטה למשפטים) 4 ש"ש (8 נ"ז)

תכנית הלימודים לסטודנטים שהינם בוגרי תואר ראשון במשפטים

1 ש"ש (2 נ"ז)	גישות במדיניות סביבתית (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	רגולציה, פוליטיקה וסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	כלכלת הסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	דיני איכות הסביבה (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינר ברגולציה ומדיניות סביבתית (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינריון
2 ש"ש (4 נ"ז)	משפט עברי (מוכר כלימודי יהדות)
7 ש"ש (14 נ"ז)	קורסי בחירה (גיאוגרפיה ומשפטים)

קורסי השלמה** (מהפקולטה למשפטים) 4 ש"ש (8 נ"ז)

* סטודנטים שאינם בוגרי גיאוגרפיה או משפטים ידרשו לקורסי השלמה בהיקף של 8 ש"ש (16 נ"ז) מהמחלקה לגיאוגרפיה ומהפקולטה למשפטים. כמו כן, בדומה לבוגרי משפטים, הם ידרשו לקורסי בחירה בהיקף של 7 ש"ש (14 נ"ז).
** סטודנטים שאינם בוגרי אונ' בר אילן ידרשו ל 2 ש"ש (4 נ"ז) נוספים במשפט עברי.

מגמות

קיימות שלוש מגמות:

מגמת "שימור ופיתוח נוף ונכסי תרבות" (מסלול א')

המגמה מתמקדת ביחסי תכנון, שימור ופיתוח.

מכסת השעות והסמינריונים

12 ש"ש (24 נ"ז), כמפורט להלן (כל קורסי הלימוד יתואמו עם המנחה):

קורסים יישומיים - 4 ש"ש (8 נ"ז)

קורסים תיאורטיים - 4 ש"ש (8 נ"ז)

קורסי בחירה - 1 ש"ש (2 נ"ז)

סמינריון מהמחלקה ללימודי ארץ ישראל 2 ש"ש (4 נ"ז)

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - 1 ש"ש (2 נ"ז)

(רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה)

מגמת "ניהול וחדשנות סביבתית בחברות" (מסלול א')

מכסת השעות והסמינריונים

12 ש"ש (24 נ"ז), כמפורט להלן (כל קורסי הלימוד יתואמו עם המנחה):

קורס בתכנון וסביבה - 1 ש"ש (2 נ"ז)

סמינריון - 2 ש"ש (4 נ"ז)

סדנה - 2 ש"ש (4 נ"ז)

קורסי התמחות* - 4 ש"ש (8 נ"ז)

קורסי בחירה - 2 ש"ש (4 נ"ז)

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - 1 ש"ש (2 נ"ז)

(רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה)

*קורסים מהתמחות ניהול וחדשנות סביבתית בחברות

מגמת "טכנולוגיות מידע גאוגרפיות" (מסלול א')

מכסת השעות והסמינריונים

12 ש"ש (24 נ"ז), כמפורט להלן (כל קורסי הלימוד יתואמו עם המנחה):

קורס בתכנון וסביבה - 1 ש"ש (2 נ"ז)

סמינריון - 2 ש"ש (4 נ"ז)

סדנה - 2 ש"ש (4 נ"ז)

קורסי התמחות* - 4 ש"ש (8 נ"ז)

קורסי בחירה - 2 ש"ש (4 נ"ז)

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - 1 ש"ש (2 נ"ז)

(רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה)

*קורסים מהתמחות טכנולוגיות מידע גאוגרפיות

הוראות לכתיבת עבודת הגמר

ראה תקנון בית הספר ללימודים מתקדמים בפרק המבוא.

בחירת גמר

הבחינה תתבסס על עבודת הגמר ועל הביבליוגרפיה ששימשה בסיס לעבודת המחקר.

ידיעת שפות

אנגלית לתואר שני (פרטים על מבחני המיון, רמות הקורסים שייקבעו והקריטריונים למתן פטור לזכאים – ראה בפרק המבוא).

לימודי יהדות

על פי הדרישות הכלליות לתואר השני (ראה בפרק המבוא).

**הצעת מחקר יש להגיש עד סוף שנה"ל הראשונה
ולא יאוחר מסוף סמסטר א' של שנה"ל השנייה.**

מסלול ב' – ללא עבודת מחקר

תכניות

קיימות שתי תכניות:

"גיאוגרפיה ולימודי סביבה" (מסלול ב')

מכסת השעות והסמינריונים

18 ש"ש (36 נ"ז), כמפורט להלן:	
1 ש"ש (2 נ"ז)	קורס בתכנון וסביבה -
4 ש"ש (8 נ"ז)	2 סמינריונים משני תחומים שונים -
4 ש"ש (8 נ"ז)	2 סדנאות משני תחומים שונים-
	קורסי בחירה בגיאוגרפיה וסביבה לתואר שני
8 ש"ש (16 נ"ז)	(לפחות 5 מתחום ההתמחות) -
1 ש"ש (2 נ"ז)	סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) -
	(רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה)

"רגולציה ומדיניות סביבתית" תכנית משותפת עם הפקולטה למשפטים (מסלול ב')

מכסת השעות והסמינריונים

20 ש"ש (40 נ"ז)* וקורסי השלמה, כמפורט להלן::

תכנית הלימודים לסטודנטים שהינם בוגרי תואר ראשון בגיאוגרפיה

1 ש"ש (2 נ"ז)	גישות במדיניות סביבתית (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	רגולציה, פוליטיקה וסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	כלכלת הסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	מבוא לאיכות הסביבה(ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	דיני איכות הסביבה (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינר ברגולציה ומדיניות סביבתית (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינריון
2 ש"ש (4 נ"ז)	משפט עברי (מוכר כלימודי יהדות)
9 ש"ש (18 נ"ז)	קורסי בחירה (גיאוגרפיה ומשפטים)
4 ש"ש (8 נ"ז)	קורסי השלמה** (מהפקולטה למשפטים)

תכנית הלימודים לסטודנטים שהינם בוגרי תואר ראשון במשפטים

1 ש"ש (2 נ"ז)	גישות במדיניות סביבתית (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	רגולציה, פוליטיקה וסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	כלכלת הסביבה (ליבה)
1 ש"ש (2 נ"ז)	דיני איכות הסביבה (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינר ברגולציה ומדיניות סביבתית (ליבה)
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינריון
2 ש"ש (4 נ"ז)	משפט עברי (מוכר כלימודי יהדות)
10 ש"ש (20 נ"ז)	קורסי בחירה (גיאוגרפיה ומשפטים)
4 ש"ש (8 נ"ז)	קורסי השלמה** (מהפקולטה למשפטים)

* סטודנטים שאינם בוגרי גיאוגרפיה או משפטים ידרשו לקורסי השלמה בהיקף של 8 ש"ש (16 נ"ז) מהמחלקה לגיאוגרפיה ומהפקולטה למשפטים. כמו כן, בדומה לבוגרי משפטים, הם ידרשו לקורסי בחירה בהיקף של 10 ש"ש (20 נ"ז).
** סטודנטים שאינם בוגרי אול בר אילן ידרשו ל-2 ש"ש (4 נ"ז) נוספים במשפט עברי

מגמות
קיימות שלוש מגמות:

מגמת "שימור ופיתוח נוף ונכסי תרבות" (מסלול ב')

המגמה מתמקדת ביחסי תכנון, שימור ופיתוח.
מכסת השעות והסמינריונים

18 ש"ש (36 נ"ז), כמפורט להלן:

4 ש"ש (8 נ"ז)	קורסים יישומיים -
5 ש"ש (10 נ"ז)	קורסים תיאורטיים -
6 ש"ש (12 נ"ז)	קורסי בחירה -
2 ש"ש (4 נ"ז)	סמינריון מהמחלקה ללימודי ארץ ישראל
1 ש"ש (2 נ"ז)	סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - (רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה)

מגמת "ניהול וחדשנות סביבתית בחברות" (מסלול ב')

מכסת השעות והסמינריונים

18 ש"ש (36 נ"ז), כמפורט להלן:

1 ש"ש (2 נ"ז)	קורס בתכנון וסביבה -
4 ש"ש (8 נ"ז)	סמינריון -
2 ש"ש (4 נ"ז)	סדנה -
6 ש"ש (12 נ"ז)	קורסי התמחות* -
4 ש"ש (8 נ"ז)	קורסי בחירה -
1 ש"ש (2 נ"ז)	סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - (רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה) *קורסים מהתמחות ניהול וחדשנות סביבתית בחברות

מגמת "טכנולוגיות מידע גיאוגרפיות" (מסלול ב')

מכסת השעות והסמינריונים

18 ש"ש (36 נ"ז), כמפורט להלן:

1 ש"ש (2 נ"ז)	קורס בתכנון וסביבה -
4 ש"ש (8 נ"ז)	סמינריון -
2 ש"ש (4 נ"ז)	סדנה -
6 ש"ש (12 נ"ז)	קורסי התמחות* -
4 ש"ש (8 נ"ז)	קורסי בחירה -
1 ש"ש (2 נ"ז)	סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - (רצוי לבדוק את תכנית הלימודים גם באתר האוניברסיטה)

*קורסים מהתמחות טכנולוגיות מידע גאוגרפיות

בחינת גמר

הבחינה בנושא שייבחר על ידי הסטודנט שיתבסס על חומר הנלמד במסגרת תכנית הלימודים.

ידיעת שפות

אנגלית לתואר שני (פרטים על מבחני המיון, רמות הקורסים שייקבעו והקריטריונים למתן פטור לזכאים - ראה בפרק המבוא).

לימודי יהדות

על פי הדרישות הכלליות לתואר שני (ראה בפרק המבוא).

תואר שלישי

תנאי קבלה

סיום תואר שני בגיאוגרפיה במסלול עם תזה בציון 85 ומעלה. על הסטודנט למצוא מנחה שילוה אותו במשך לימודיו וידיריך אותו בעבודת הגמר, עוד קודם לפתיחת תהליך ההרשמה בוועדה לתואר שלישי בבית הספר ללימודים מתקדמים.

תחומי התמחות:

"התמחות "חברה"

המרחב הכפרי, מרקמים עירוניים, גיאוגרפיה היסטורית, גיאוגרפיה משפטית, גיאוגרפיה פוליטית, גיאוגרפיה כלכלית וחברתית, תחבורה וסביבה, גיאוגרפיה תרבותית, גיאוגרפיה של רווחה ופיתוח, תיירות, תכנון, שימור, מזרח תיכון, הגירה, יישוב חברה וסביבה ותמורות ביישוב הערבי.

"התמחות "נוף"

קלימטולוגיה, גאומורפולוגיה וקרקעות, אוקיאנוגרפיה, גיאולוגיה, וולקניזציה, הידרולוגיה, אקולוגיה של הצומח ואקולוגיה של הנוף.

מחקרים רב-תחומיים בגיאוגרפיה

לימודי סביבה, דינמיקה מרחבית, מדעי האזור, חישה מרחוק, מערכות מידע גיאוגרפיות, אדם סובב, גיאוגרפיה של ארץ ישראל וגיאוגרפיה רגיונלית, תכנון במרחב, היבטים חברתיים, תרבותיים ופיזיים.

קורסי חובה

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות) - 1 ש"ש (2 נ"ז)

הסטודנטים יחויבו ב- 5 ש"ש (10 נ"ז), בהתאם לדרישות המנחה.

סטודנט לתואר שלישי מחויב בדרישות ללימודי יסוד ביהדות ואנגלית כמפורט בתקנון בית הספר לתארים מתקדמים.

לקבלת פרטים נוספים

ניתן לפנות למחלקה בטלפון 03-5318340

E-mail: Geog.Dept@biu.ac.il

<http://geoenv.biu.ac.il/>